

Helsingin Sanomat / Jussi Tossavainen 4.3.2016

Esitys – A Performance. Taiteellinen suunnittelu ja toteutus Valteri Raekallio, esiintyjät Mirva Mäkinen, Eero Vesterinen ja Valteri Raekallio, runot Eino Santanen, valosuunnittelu Jukka Huitila. Tanssiteatteri Hurjaruuth.

Aina kiinnostava **Valteri Raekallio** pureutuu nyt esiintymisen anatomiaan. Ja yleisöön. Kiihkolla ja hurjuudella **Eino Santasen** runojen pohjalta. *Esitys – A Performance* näyttää esityskonventioita ja sitten dekonstruoi niitä palasiksi ja osiksi.

Yleisö on tietenkin osa esitystä. Ja me joudumme väkisin osaksi tätäkin esitystä. Meitä panetellaan ja haukutaan. Runoilija Eino Santanen sanoin ”et ole hyvä vaan olet huono yleisö”. Myönnän ja tunnustan. Antaa tulla vaan lunta tupaan ammattikatsojalle.

Mutta Raekallio on armelias ja laupea. Vaikka verbaalisesti meitä yleisöä sätitäänkin, ei sentään fyysisesti heitetä kakkaa päin näköä. Itse asiassa nautin esityksestä valtavasti. *Esitys – A Performance* on metametametaa. Ollaanhan oikeasti esitystilanteessa, istutaan teatteritilassa yleisönä. Ja samalla kyseenalaistetaan esityksen olemus. Alussa hienot tanssijat **Mirva Mäkinen** ja **Eero Vesterinen** saatellaan silmät sidottuina tekemään ”oikeaa” tanssiteosta näyttämön etuosaan.

Kunhan heidät on ensin vapautettu muovin alta ikään kuin tanssijareservistä.

Ei parodioiden, vaan tanssitraditiota toteuttaen tanssijat tekevät kaunista parisuhdeduettoa. Aivan puhtaasti nautittavaa. Vaikka sitten esityskäytäntö kyseenalaistetaan ja pistetään päreiksi.

Kaiken seremoniamestarina toimii itse koreografi Valteri Raekallio. Hän määrittelee runoilija Santasen upealla toisteisella tekstillä esityksen kummallisuudet. ”Räpäytän silmiäni / ja yleisö on yhä siinä”.

Esityksen duettopari, Aatami ja Eeva jos niin halutaan, kokevat syntiinlankeemuksen, peittävät häpynsä ja ymmärtävät ruumiillisuutensa. Elämästä tulee huokuva talo.

Lopulta me kaikki olemme muovia, synteettistä muokattavaa materiaalia.

Valteri Raekallio osoittautuu Santasen tekstiä lukiessaan erinomaiseksi lausujaksi. Hän on hypnoottinen kuiskatessaan, pauhatessaan ja räyhätessään. Vaikka teksti jaetaankin yleisölle ennen esitystä, ei haittaa, ettei siihen ole ehtinyt tutustua. Kaikki tulee ilmi esityksessä ja *Esityksessä*. ”Eikö niin.”

Voima –lehti / Tuomas Rantanen 4.3.2016

ESITYS – A PERFORMANCE

Valtteri Raekallio (suunnittelu , toteutus ja tanssi), Eino Santanen (runot), Mirva Mäkinen ja Eero Vesterinen (tanssi) Oulun Valvesali, Helsingin Kaapelitehdas

OULUN VALVE-SALIIN TEHDYN TANSSIESITYKSEN VOI NÄHDÄ VIELÄ 5.3. KAAPELITEHTAALLA

Näyttämöllä näkyy läpinäkyvillä suojamuoveilla peiteltyjä huonekaluja ja muita kapineita. Yhden peitteen alta erottuvat penkillä vierekkäin istuvien miehen ja naisen liikkumattomat hahmot, joiden silmät on peitetty liinoilla. Varmuudella ei heti voi sanoa onko kyse elävistä ihmisistä vai mallinukeista.

Esityksen keskushahmo (**Valtteri Raekallio**) julistaa kiihkeän syyttävään sävyyn **Eero Santasen** runotekstiä, jossa kyseenalaistetaan katsojat ja esitystilanteen yhteinen yleisösopimus:

ennakkotiedoista poiketen olet riittämätön ja vanhanaikainen yleisö

ennakkotiedoista poiketen et ole hyvä vaan olet huono yleisö

ennakkotiedoista poiketen sinun takanasi vaanii jo toinen yleisö

ennakkotiedoista poiketen sinun edessäsi tanssii jo kolmas yleisö

Keskushahmo liikkuu ja elehtii kärsimättömästi ja pyrkii näkyvästi kontrolloimaan kaikkea esillä olevaa – ei vähiten yleisöä. Puheiden ja muun puuhailun lomassa hän poistaa muovisuojan myös odottavien ihmishahmojen yltä, jotka viimeistään nyt paljastuvat lihallsiksi ihmisiksi. Mies (**Eero Vesterinen**) ja nainen (**Mirva Mäkinen**) ryhtyvät tanssimaan sokkoina duettoa.

Keskushahmo ohjaa ja on ohjaavinaan tanssivaa paria, vaikka nämä eivät häntä näe. Tanssin kuvaamasta parisuhteesta viestii jotain se, että esiintyjät joutuvat luottamaan toisiinsa lähinnä tuntoaistin varassa. Kuten sekin, että nainen on selvästi raskaana. Pari tanssii hypnoottisen kauniisti ja heidän fyysinen yhteispelinsä on vakuuttavaa.

Samalla kun keskushahmon ja esityksen sisäiselle näyttämölle jäävän tanssидуeton suhde on ambivalentti, sitä on mitä suurimmassa määrin myös keskushahmon ja yleisön välinen suhde.

Santasen iskevä teksti ja Raekallion esittämän keskushahmon peittelemättömän narsistinen halu sekä manipuloida yleisöä että kerjätä siltä huomiota vievät esitystä voimalla eteenpäin. Esityksen ja yleisön rajapintaa pöyhittää konkreettisimmillaan kohtauksessa, jossa alastomana nöyryyttään julistava keskushahmo lähestyy yleisöä silmät sidottuina.

Edetessään esitys paljastuu tragediaksi. Keskushenkilön näkökulmasta tyydyttävän yleisösuhteen saavuttaminen ei annetuilla eväillä voi onnistua. Toisaalta pikkunäyttämön tapahtumat kulkevat nekin omaa latuaan tavalla, missä keskushenkilön ohjausvalta on kyseenalainen.

Koko esitys on ymmärrettävä tutkielmana taiteen tekemisen itsekkäistä motiiveista ja sisäisistä valtapeleistä sekä taiteen esittämiseen liittyvästä monella tapaa mutkallisesta yleisösuhteesta. Taidetanssille tyypilliseen tapaan esityksessä askarrellaan eri taidealojen leikkauspinnoilla ja problematisoidaan esitystilaa ja rajaa suhteessa yleisöön.

Kaikesta näkee, että työhön on käytetty kosolti mietintää ja aitoa tunteiden sydänverta. Katsojan kannalta esitys on kriittisen mielenkilvoittelun tasolla palkitseva ja stimuloivan jännitteinen. Erityisesti duettotanssissa on läsnä myös fyysisen ilmaisun voimaa. Silti katsojalle voi herätä myös kysymys siitä, että ylittääkö tässä mitassa annosteltu teoreettinen itsereflektio kehollisen ilmaisutason niin vahvasti, että se syö juuri tanssilta sen perustavaa voimaa.